

ที่ นร ๐๕๐๔/ว ทท



สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

เรื่อง การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

เรียน กระทรวง ทบวง กรม จังหวัด (CEO) และจังหวัดเทียบเคียง

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๑๐.๒/๒๕๐
ลงวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๖

ด้วยกระทรวงการคลังได้เสนอเรื่อง การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ มาเพื่อคณะรัฐมนตรี
ทราบและให้ความเห็นชอบ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้ประชุมปรึกษาเมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖ รับทราบและเห็นชอบ
ตามที่กระทรวงการคลังเสนอ สำหรับกรณีหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญให้เป็นการขอความร่วมมือ
ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าว และให้รับข้อสังเกตของคณะรัฐมนตรีไปประกอบการพิจารณา
ดำเนินการด้วยว่า ในโอกาสต่อไปหากสามารถจัดให้มีการเปิดเผยข้อมูลรายละเอียดการใช้จ่ายของแต่ละ
หน่วยงานต่อสาธารณะได้ ก็จะเป็นการแสดงความโปร่งใสของการบริหารงานภาครัฐได้อีกทางหนึ่ง

จึงเรียนยืนยันมา / จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายจุลยุทธ หิรัณยะวลิต)

รองเลขาธิการคณะรัฐมนตรี รักษาราชการแทน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

10 ก.พ. 2546

สำนักบริหารการประชุมคณะรัฐมนตรี

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๓๒๕

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๖๔



7 มกราคม 2546

เรื่อง การปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แผนการดำเนินงานปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

1. ตามที่รัฐบาลมีนโยบายปฏิรูประบบราชการ และคณะกรรมการได้อนุมัติแผนปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ เพื่อปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่เน้นการทำงานโดยยึดผลผลิตและผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์และค่าใช้จ่ายอย่างเป็นรูปธรรม และกระจายความรับผิดชอบในการบริหารการเงินให้หน่วยงานมีอิสระและคล่องตัวมากขึ้น ในการจัดสรรทรัพยากรเพื่อผลิตผลผลิตแทนการควบคุมปัจจัยนำเข้าอย่างละเอียดถี่ถ้วน กระทรวงการคลังได้มอบหมายให้กรมบัญชีกลางปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ ให้สอดคล้องกับทิศทางการปฏิรูประบบบริหารภาครัฐ โดยเห็นชอบให้มีการปรับเปลี่ยนหลักการบัญชีภาครัฐจากเกณฑ์เงินสดเป็นเกณฑ์คงค้าง และกระจายอำนาจให้หน่วยงานภาครัฐสามารถกำหนดระบบบัญชีของตนเองได้ภายใต้กรอบมาตรฐานหรือนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด และจัดส่งรายงานการเงินให้กรมบัญชีกลางเพื่อจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม การปรับเปลี่ยนหลักการดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีความยืดหยุ่นในการออกแบบระบบบัญชีให้เหมาะสมกับบทบาทภารกิจของตนเอง สามารถนำเสนอข้อมูลทางบัญชีที่มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน และโปร่งใส ตลอดจนสามารถนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในเชิงบริหารได้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการบริหารทรัพยากรภายในหน่วยงาน การคิดต้นทุนผลผลิต หรือการประเมินผลฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของหน่วยงาน รวมทั้งเพื่อให้รายงานการเงินของแผ่นดินแสดงฐานะการเงินและผลการดำเนินงานในภาพรวมของรัฐบาล โดยหลักการจัดทำบัญชีจะต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐที่ยอมรับกันในระดับสากลด้วย ซึ่งต่อมากลางคณะกรรมการได้มีมติเมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2545 เห็นชอบแผนปฏิรูปกระทรวงการคลัง โดยมีการปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของแผนปฏิรูปกระทรวงการคลัง

2. กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางได้ดำเนินการปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐมาโดยลำดับ โดยได้เริ่มประกาศใช้หลักการและนโยบายบัญชีตามเกณฑ์คงค้างสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 1 เมื่อเดือนพฤษภาคม 2544 เพื่อให้ส่วนราชการระดับกรมตามโครงการนำร่องการปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน และหน่วยงานในกำกับของรัฐถือปฏิบัติ นอกจากนี้ ยังได้กำหนดหลักเกณฑ์การตีราคาทรัพย์สิน โดยได้แจ้งเวียนให้ส่วนราชการสำรวจรวบรวมทรัพย์สินที่ส่วนราชการครอบครองดูแล เพื่อเตรียมหามูลค่าทรัพย์สินที่จะนำมาบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มต้นปฏิบัติตามระบบบัญชีเกณฑ์คงค้าง และได้จัดการฝึกอบรมหลักการและนโยบายบัญชีตามเกณฑ์คงค้างเพื่อเตรียมความพร้อมให้กับส่วนราชการมาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง สำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไป กระทรวงการคลังจะดำเนินการตามแผนการดำเนินงานปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ สรุปได้ดังนี้

2.1 ศึกษาเพื่อพิจารณากำหนดหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 ผังบัญชีมาตรฐาน มาตรฐานรายงานการเงิน แนวปฏิบัติมาตรฐานทางบัญชีตามเกณฑ์คงค้าง สำหรับรัฐบาลและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐถือปฏิบัติภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546

2.2 นำระบบบัญชีตามเกณฑ์คงค้างไปทดลองปฏิบัติกับหน่วยงานภาครัฐ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 โดย

- (1) ฝึกอบรมให้ความรู้ระบบบัญชีแนวใหม่ตามเกณฑ์คงค้างให้แก่หน่วยงาน
- (2) ให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุนการวางระบบบัญชีของหน่วยงานให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่กระทรวงการคลังกำหนด
- (3) จัดทีมงานกำกับดูแลหน่วยงานที่ทดลองปฏิบัติ ตั้งแต่เริ่มต้นการปรับเปลี่ยนระบบบัญชี จนสามารถบันทึกบัญชีและจัดทำรายงานการเงินได้
- (4) ติดตามประเมินผลการทดลองปฏิบัติ

2.3 พัฒนาโปรแกรมระบบบริหารการเงินและบัญชีของส่วนราชการ (AFMIS) โดยใช้กรมบัญชีกลางเป็นต้นแบบ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546 และอนุญาตให้ส่วนราชการนำไปใช้หรือนำไปพัฒนาต่อให้เหมาะสมกับตนเอง

2.4 จัดหาระบบคอมพิวเตอร์ (GFMS) เพื่อพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศทางด้านการรับจ่ายเงินและการบัญชีของรัฐบาลให้มีประสิทธิภาพ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2546-2547

2.5 เริ่มทดลองการจัดทำงบการเงินในภาพรวมของแผ่นดิน โดยการนำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณ 2547 จากส่วนราชการและหน่วยงานภาครัฐอื่นมาปรับเข้าสู่ระบบบัญชีรัฐบาล เพื่อจัดทำรายงานการเงินในภาพรวมของแผ่นดินตามเกณฑ์คงค้าง รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบ

3. ขณะนี้กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้หลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 แล้ว โดยมีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล รวมทั้งหน่วยงานที่ดำเนินงานโดยใช้เงินทั้งหมดหรือเงินส่วนใหญ่จากเงินงบประมาณ ซึ่งประกอบด้วยส่วนราชการระดับกรม และหน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ ได้แก่ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน และหน่วยงานอิสระอื่นของรัฐที่จัดตั้งโดยกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งกองทุนเงินนอกงบประมาณ ใช้เป็นมาตรฐานในการกำหนดระบบบัญชีให้เหมาะสมกับบทบาท ภารกิจ และการบริหารจัดการภายในหน่วยงาน และจะต้องจัดทำรายงานการเงินตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดส่งให้กรมบัญชีกลาง เพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม และหรือเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์ภาพรวมการเงินการคลังของประเทศ สำหรับรัฐวิสาหกิจนั้นแม้จะเป็นหน่วยงานที่อยู่ในความควบคุมของรัฐบาล แต่เป็นหน่วยงานเชิงพาณิชย์ของรัฐบาลที่มีกิจกรรมหลากหลายทั้งทางด้านการค้าและการเงิน ซึ่งหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 นี้ไม่ครอบคลุมถึง ในขั้นต้นนี้จึงกำหนดให้แสดงมูลค่าสินทรัพย์สุทธิของรัฐวิสาหกิจเฉพาะในส่วนที่รัฐบาลเป็นเจ้าของไว้ในรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวม

สำหรับในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น แม้รัฐธรรมนูญกำหนดให้เป็นหน่วยงานที่ปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และมีอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การบริหารบุคคล การเงิน และการคลัง แต่เพื่อประโยชน์ในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรัฐบาลกลางได้จัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเป็นเงินอุดหนุนในการดำเนินงาน กระทรวงการคลังจึงจำเป็นต้องมีข้อมูลรายงานการเงินจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นจากหลักการพื้นฐานทางบัญชีเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบกับจึงเห็นควรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนดระบบบัญชีของตนเองให้สอดคล้องกับหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐฉบับที่ 2 นี้ พร้อมทั้งจัดทำรายงานการเงินตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดส่งให้กรมบัญชีกลางด้วยเช่นกัน

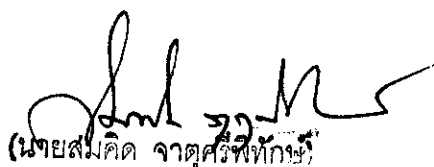
4. กระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้รัฐบาลสามารถจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดินในภาพรวมตามเกณฑ์คงค้าง และสามารถวิเคราะห์เปรียบเทียบการเงินการคลังของประเทศได้ จำเป็นต้องให้หน่วยงานภาครัฐทุกแห่งดังกล่าวข้างต้น จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามหลักเกณฑ์เดียวกัน คือ หลักการและนโยบายบัญชี และรูปแบบรายงานการเงินที่กระทรวงการคลังกำหนด และจัดส่งให้กรมบัญชีกลางเพื่อจัดทำรายงานการเงิน และเพื่อการวิเคราะห์การเงินการคลังของแผ่นดินในภาพรวมต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อ

4.1 โปรดทราบตามแผนการดำเนินงานปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ และ

4.2 โปรดพิจารณาสั่งการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาครัฐลักษณะพิเศษ ได้แก่ หน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ องค์การมหาชน และหน่วยงานอื่นของรัฐที่จัดตั้งโดยกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งกองทุนเงินนอกงบประมาณ กำหนดระบบบัญชี และจัดทำรายงานการเงินตามหลักการและนโยบายบัญชีสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ฉบับที่ 2 และจัดส่งรายงานการเงินตามรูปแบบที่กระทรวงการคลังกำหนดให้กรมบัญชีกลางต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

กรมบัญชีกลาง

สำนักมาตรฐานด้านการบัญชีภาครัฐ

กลุ่มมาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐ

โทร. 0-2270-0463

โทรสาร 0-2270-0463

แผนการดำเนินงานปฏิรูประบบบัญชีภาครัฐ

การดำเนินงาน	ปีงบประมาณ 2546				ปีงบประมาณ 2547				ปีงบประมาณ 2548			
	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4	ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4
1. กำหนดหลักการและนโยบายบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 2 พังบัญชีมาตรฐาน และรายงาน การเงินมาตรฐาน												
2. กำหนดแนวปฏิบัติทางบัญชี												
3. ฝึกอบรมให้แก่หน่วยงานภาครัฐ												
4. - ส่วนราชการทุกแห่งเริ่มปฏิบัติตามหลักการ บัญชีเกณฑ์คงค้าง ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2545 - กำกับดูแล และติดตามประเมินผล												
5. - จัดทำโปรแกรมประมวลผลข้อมูลทางบัญชี ให้ส่วนราชการ (AFMIS) - หลังจากทดสอบระบบแล้วจะเริ่มแจกจ่ายให้ ส่วนราชการเมื่อสิ้นไตรมาสที่ 4												
6. จัดหาระบบประมวลผลสารสนเทศการคลัง (GFMIS)												
7. เริ่มทดลองจัดทำรายงานการเงินของแผ่นดิน ในภาพรวม												

หมายเหตุ 1. รายงานการเงินของแผ่นดินปีงบประมาณ 2546 จะปรับเพิ่มข้อมูลเกณฑ์คงค้างไว้ในรายงาน

2. รายงานการเงินของแผ่นดินปีงบประมาณ 2547 จะเริ่มใช้คอมพิวเตอร์ในการรวมรายงานการเงินของส่วนราชการ
เพื่อแสดงรายงานการเงินในภาพรวมของแผ่นดิน